

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף ס'
הדף היומי בהלכה: סימן ר"ו סעיף ו' עד סימן ר"ח
המוסר היומי: שם עולם הקדמה 'אך זה הכתוב' עד 'ודע דעצה זו'

לוח
לימוד
יומי

מדוע מכסים את המדפים במטבח לקראת פסח? והאם ניתן להשתמש באותו תנור לפסח ולימות השנה?

ארונות שמאחסנים בהם חמץ, שולחן האוכל, מגירות המקרר ומדפיו, והשיש שבמטבח - אם בדרך כלל אין מניחים בהם ועליהם מאכלים חמים, אין צורך להכשירם לפסח בהגעלה וכדומה, ודי בנקיון יסודי. ואם יש בהם חורים וסדקים יש לכסותם לאחר הנקיון; ורבים נהגו לכסות אף שולחנות שאין בהם חורים וסדקים בשני כיסויים, וכן נהגו לכסות את המדפים שבארונות ובמקרר, ואת השיש. ואף אם במשך השנה מניחים על השיש או על השולחן סירים חמים - די להם בכיסוי עבה, ואין צורך להכשירם. וחצובת הכיריים - ניתן לכסותה ב'נייר כסף' עבה, לאחר נקיון יסודי, ולהשתמש בה בפסח, ואין צורך להכשירה ב'ליבון', אך יש שהורו כי לכתחילה רצוי לקנות חצובה אחרת לפסח.

[משנ"ב תנא, קיג ורקטו; ביאורים ומוספים דרשו, 31, 96 ו'100]

האם ניתן להשתמש באותו תנור לפסח ולימות השנה?

כלים המצופים אמאייל - יש אומרים שלא ניתן להכשירם בהגעלה, ויש אומרים שאף 'ליבון' אינו מועיל להכשירם. ויש שהחמירו רק בנוגע לחמץ. והתנור הביתי המצוי בזמננו, שהוא מצופה אמאייל - יש אומרים שאם קיימת בו מערכת נקיון עצמי שבהפעלתה מתחמם התנור בחום גבוה במיוחד - ניתן להכשירו בנקיון זה, ואם לא - ניתן להכשירו בליבון. ויש אומרים שאף אם אינו מתחמם בחום גבוה במיוחד, ניתן להכשירו על ידי הפעלתו לכמה שעות. ויש אומרים שניתן להכשירו על ידי ניקוי בחומר חריף והפעלתו בדרגת החום הגבוהה ביותר למשך שעה. ויש אומרים שניתן להכשירו על ידי הפעלתו בחום הגבוה ביותר למשך שעה, ולצפות את התנור ב'נייר כסף', או לחילופין לצפות את המאכלים המוכנסים לתוכו בפסח בנייר כסף.

[הגהה לשעה"צ תנא, לאחר אות קצא; ביאורים ומוספים דרשו, 125]

פְּרִכַת עַל מֶרֶק וּנְשֵׁפֶךְ - הָאֵם תְּצַטְרֵךְ לְבָרֵךְ לְפָנָי אֲכִילַת מֶרֶק נוֹסֶפֶךְ?

כפי שלמדנו, לכתחילה צריך שתהא דעתו של אדם בשעת ברכה על כל מאכל שרוצה לפטור בברכתו; ובדיעבד, בתנאים מסוימים נחשב שהיתה דעתו על מאכל אחר אף כשלא היתה דעתו לכך במפורש. ובכל מקרה, צריך לאכול תחילה את המאכל שפָּרַךְ עליו, ואזי 'נמשך' המאכל הנוסף אחריו ונפטר בברכתו. ואם המאכל שפָּרַךְ עליו נפל מידו לאחר הברכה, ונשפך או התלכלך במידה שלא ניתן אפילו לטעום ממנו: לדעת השולחן ערוך צריך לברך שנית על המאכל הנוסף; לדעת הרמ"א, אם היתה דעתו במפורש לפוטרו בברכתו, אינו צריך לברך; ויש אומרים שגם על מאכל שלא היתה דעתו לפוטרו, אם היה מונח לפניו בשעת הברכה, אינו צריך לברך שנית; ומספק יש לנהוג כדעה האחרונה. [שו"ע ר"ו, ו, משנ"ב כד-כו, וביה"ל ד"ה רק]

פְּרִכַת 'הַעֵץ' עַל תְּפוּחַ וְהַבִּיאָו לְפָנֶיךָ עֲנָבִים - הָאֵם תְּצַטְרֵךְ לְבָרֵךְ עַל הָעֲנָבִים?

כפי שלמדנו, מי שפָּרַךְ על מאכל ואכלו, וחפץ לאכול מאכל נוסף הזהה לראשון, אינו צריך לברך שנית; וזאת אף אם המאכל הנוסף משובח יותר מהראשון, וכגון שאכל תפוח רקוב מעט, וחפץ לאכול תפוח טרי ועסיסי. ואם המאכל אינו זהה לראשון - אם היה בדעתו לאוכלו כבר בטרם שסיים את אכילת הראשון, אינו צריך לברך שנית; אולם, אם המאכל הנוסף חשוב יותר מהמאכל הראשון, כגון שאכל תפוח וחפץ לאכול לאחריו ענבים, שהם משבעת המינים וחשובים יותר - צריך לברך שנית, כיון שכאמור לעיל, הברכה חלה על המאכל שמברכים עליו והמאכל הנוסף 'נמשך' אחריו ונפטר בברכתו, ואין אפוא בכחו של מאכל נחות לגרור אחריו את החשוב ממנו. [משנ"ב ר"ו, כו; ביאורים ומוספים דרשו, 55]

בִּיאוּרֵי מִיָּלִים וְתוֹכֵן בְּבִרְכַת 'בּוֹרָא נִפְשׁוֹת'

לאחר אכילת כל מאכל, מלבד תבשילים ומאפים ממיני דגן ופירות משבעת המינים, וכן לאחר שתיית כל משקה מלבד יין - מברכים 'בורא נפשות'. נוסח הברכה הוא: "ברוך... בורא נפשות רבות וחסרונם על כל מה שברא להחיות בהם נפש כל חי, ברוך ה' העולמים". ויש שנוהגים לומר "שבראת" במקום "שברא". ופירוש הברכה: "וחסרונם" - צרכיהם ההכרחיים, כגון לחם. "על כל מה שברא להחיות..." - בנוסף לכל הדברים האחרים שברא להחיות בהם את הבריות. "חי העולמים" - שה' יתברך הוא החיות של שני העולמים, ומהווה את הכל. ויש אומרים שצריך לחתום בְּשֵׁם: "ברוך אתה ה' חי העולמים", אך לדעת רוב הפוסקים אין לחתום בשם, וכן המנהג הרווח בכל ישראל. [שו"ע ר"ז, א, משנ"ב ב, ג ר"ה, ושעה"צ ב; ביאורים ומוספים דרשו, 3; וראה שם עוד]

אַתְמוּל לְמַדְנוּ

- לכתחילה צריך שתהא דעתו של אדם בשעת ברכה על כל מאכל שרוצה לפטור בברכתו. ובדיעבד, אם פָּרַךְ על מאכל ואכלו, וחפץ לאכול מאכל נוסף הזהה לראשון - אינו צריך לברך שנית.
- מי שפָּרַךְ על מאכל, וחפץ לשתות משקה - אם בשעה שפָּרַךְ על המאכל היה בדעתו לשתותו, אינו צריך לברך. ואם המשקה היה מונח לפניו בשעת הברכה - נחשב הדבר שהיה בדעתו לשתות.
- בכל ברכה לפני קיום מצוה או הנאה - צריך להחזיק בידו את הדבר שמברך עליו, הן משום שכך נאמרת הברכה בכוונה ראויה יותר, והן כדי שלא להשתהות בין הברכה לקיום המצוה או להנאה.

מַחֵר נִלְמַד

- מה מברכים על תערובת של שני מאכלים שברכתם שונה?
- מה מברכים על קציצות בשר שמעורב בהן קמח?
- האם ברכת ה'שְׁנִיץֵל' היא תמיד 'שהכל'?